

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail vfm@vfm.dk
J.nr. 2009-742

Til alle regionernes sygehuse

cc.: alle KB + Danske Regioner

7. maj 2009

Brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalget og folkeafstemningen om tronfølgeloven den 7. juni 2009 på regionernes sygehuse

1. Frister for brevstemmeafgivningen

Søndag den 7. juni 2009 skal der afholdes **valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet**. Valget afholdes efter reglerne i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (lovbekendtgørelse nr. 143 af 24. februar 2009) samt de bekendtgørelser og cirkulærer, som Indenrigs- og Socialministeriet har udstedt i henhold til loven.

Samme dag afholdes der **folkeafstemning om ændring af tronfølgeloven**. Folkeafstemningen afholdes efter reglerne om folkeafstemninger i kapitel 12 i lov om valg til Folketinget (folketingsvalgloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2009) samt de bekendtgørelser og cirkulærer, som Indenrigs- og Socialministeriet har udstedt i henhold til loven.

Efter reglerne i folketingsvalglovens kap. 8 og Europa-Parlamentsvalglovens kap. 8 kan vælgere, der er forhindret i at møde frem til afstemningen på valgdagen, afgive brevstemme til den kommune, hvor de er optaget på valglisten. Fristerne for brevstemmeafgivning er de samme for Europa-Parlamentsvalget og folkeafstemningen om tronfølgeloven.

Vælgere, der er indlagt på sygehus, kan afgive brevstemme på sygehuset. Brevstemmeafgivning kan finde sted de sidste **3 uger før afstemningsdagen**, dog senest næstsidste hverdag før valgdagen, dvs. **fra og med søndag den 17. maj 2009 til og med fredag den 5. juni 2009.**

./. De nærmere regler om brevstemmeafgivning på sygehuse, herunder om de opgaver, der påhviler sygehuset i forbindelse med gennemførelse af brevstemmeafgivningen, er fastsat i bekendtgørelse nr. 127 af 19. februar 2009 om brevstemmeafgivning på sygehuse, som vedhæftes som bilag.

Ved sygehuse forstås i denne bekendtgørelse bl.a.:

- 1) regionernes egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v., jf. § 74, stk. 2, i sundhedsloven,
- 2) selvejende hospicer, som indenrigs- og socialministeren har bestemt, frit valg-reglerne finder anvendelse på, jf. § 75, stk. 5, jf. stk. 4, i sundhedsloven,
- 3) selvejende hospicer i øvrigt, som et regionsråd har indgået driftsoverenskomst med, jf. § 75, stk. 4, i sundhedsloven,
- 4) de i § 79, stk. 2, i sundhedsloven nævnte private specialsygehuse m.fl., som yder behandling under indlæggelse,
- 5) privatejede sygehuse, klinikker m.v., som regionsrådene i forening har indgået aftale med om behandling af patienter i henhold til deres udvidede frie sygehusvalg, jf. § 87, stk. 4, i sundhedsloven, som yder behandling under indlæggelse og har mindst 20 sengepladser, og som er anført på Indenrigs- og Socialministeriets fortegnelse over private sygehuse m.v., jf. stk. 2,
- 6) private institutioner i øvrigt, som et regionsråd har indgået overenskomst med eller på anden måde benytter som led i løsningen af sygehusvæsenets opgaver, jf. § 75, stk. 2, i sundhedsloven, og som yder behandling under indlæggelse og har mindst 20 sengepladser, og
- 7) private sygehuse m.v. i øvrigt, som efter anmodning er optaget på Indenrigs- og Socialministeriets fortegnelse over private sygehuse m.v., jf. stk. 3.

Der henvises til bekendtgørelsens § 1.

Vælgere, der er indlagt som heldøgns- eller deldøgnspatienter eller som raske ledsagere inden for den periode, hvor der kan brevstemmes, kan brevstemme på sygehuset, jf. nærmere bekendtgørelsens §§ 2 og 3.

Sygehusets administrative leder udpeger i overensstemmelse med bekendtgørelsens kapitel 2 de personer, der skal fungere som stemmemodtagere, og sørger i øvrigt for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af brevstemmeafgivningen. Stemmelokalerne skal være indrettet og åbne for brevstemmeafgivning i overensstemmelse med bekendtgørelsens kapitel 3. Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivningen til Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger er som fastsat i bekendtgørelsens §§ 9, 11 og 13 samt kapitel 6 og 7.

Der afholdes **ikke Europa-Parlamentsvalg på Færøerne eller i Grønland**, hvorfor der ikke opstår spørgsmål om brevstemmeafgivning for færøske og grønlandske vælgere, der midlertidigt opholder sig i Danmark.

Der afholdes derimod også **folkeafstemning om tronfølgeloven på Færøerne og i Grønland**, se nærmere herom nedenfor.

2. Brevstemmematerialet

Ved brevstemmeafgivning må kun anvendes det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt ved Indenrigs- og Socialministeriets foranstaltning.

Brevstemmematerialet til **Europa-Parlamentsvalg** består af:

- 1) en **stemmeseddel** påtrykt ordene "Stemmeseddel til Europa-Parlamentsvalg",
- 2) en **blå konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til Europa-Parlamentsvalg" samt en kortfattet vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 3) et **følgebrev**, der på vejledningssiden nederst i højre hjørne er påtrykt: "Schultz 2008", samt
- 4) en **lysegrøn yderkuvert**, der på forsiden i nederste venstre hjørne er påtrykt ordene "Stemmeseddel til Europa-Parlamentsvalg".

Eventuelle restoplæg af brevstemmemateriale fra Europa-Parlamentsvalget i **2004** kan fortsat benyttes. Tidligere restoplæg kan derimod *ikke* benyttes. Brevstemmemateriale beregnet til folketingsvalg eller kommunale og regionale valg kan *ikke* benyttes til Europa-Parlamentsvalg. Brevstemmemateriale til folkeafstemninger kan heller ikke bruges til brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalget, selv om der afholdes folkeafstemning om ændring af tronfølgeloven samme dag som valg til Europa-Parlamentet.

Brevstemmematerialet til **folkeafstemningen om tronfølgeloven** består af:

- 1) en hvid **stemmeseddel** påtrykt ordet »Stemmeseddel« samt ordene »Ja« og »Nej« i to adskilte rubrikker.
- 2) en **rød konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til folkeafstemning" samt en kortfattet vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 3) et **følgebrev**, der på vejledningssiden nederst i højre hjørne er påtrykt: "Schultz 2008", samt
- 4) en **rød yderkuvert**, der på forsiden i nederste venstre hjørne er påtrykt ordene "Stemmeseddel til folkeafstemning".

Vælgere, der bor på **Færøerne eller i Grønland** og ønsker at brevstemme til **folkeafstemningen om tronfølgeloven**, kan benytte samme brevstemmemateriale som vælgere, der bor i Danmark. Disse vælgere kan derimod ikke brevstemme til Europa-Parlamentsvalget i Danmark.

Eventuelle restoplæg af det brevstemmemateriale til **folkeafstemninger**, ministeriet lod fremstille i **2002**, eller af brevstemmematerialet benyttet ved folkeafstemningen i september 2000 kan fortsat bruges. Tidligere restoplæg kan *ikke* benyttes.

Brevstemmemateriale beregnet til folketingsvalg eller kommunale og regionale valg kan *ikke* bruges til folkeafstemningen om tronfølgeloven. Brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg kan heller ikke bruges til brevstemmeafgivningen til folkeafstemningen om tronfølgeloven, selv om der afholdes valg til Europa-Parlamentet samme dag som folkeafstemningen om ændring af tronfølgeloven.

Benyttes restoplæg af tidligere brevstemmemateriale for Europa-Parlamentsvalg eller folkeafstemninger i henhold til ovenstående, skal ministeriet gøre opmærksom på, at det kan give nogle **problemer i forhold til post-sorteringen**, såfremt yderkuverten frankeres med en frankeringsmaskine, der påfører afsenderens postnummer. I dette tilfælde kan man risikere, at yderkuverten ved den maskinelle postsortering returneres til indehaveren af frankeringsmaskinen. Dette skyldes, at yderkuverten i det gamle materiale er mindre end i det nye brevstemmemateriale, som ministeriet har fået fremstillet. For at undgå dette skal brevstemmemodtageren enten overstrege afsenderadressen i frankeringsstempet, inden brevet videregives til Post Danmark til postbesørgelse, eller erstatte yderkuverten med den større yderkuvert, der ligger i den nye udgave af brevstemmematerialet.

Sygehusene skal sørge for, at den fornødne beholdning af brevstemmemateriale er til stede, når brevstemmeafgivningen på sygehusene kan gå i gang fra 3 uger før afstemningsdagen.

Brevstemmemateriale kan rekvireres hos Schultz Distribution, Herstedvang 4, 2620 Albertslund, tlf. 43 22 73 00, telefax 43 63 19 69, e-post Schultz@Schultz-Grafisk.dk. Det er ikke muligt at bestille brevstemmemateriale via internettet.

3. Særligt om EU-borgeres stemmeret til Europa-Parlamentsvalget m.v.

Bemærk, at ikke alene danske statsborgere, men også **herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union** kan have ret til at afgive stemme, herunder brevstemme, til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Sygehuset bør derfor i eventuelt informationsmateriale eller på anden måde gøre opmærksom på, at retten til at afgive stemme ved valget ikke blot tilkommer danske statsborgere, men også EU-borgere, der er optaget på valglisten. Det kan enten følge af, at de automatisk er optaget på valglisten til det forestående Europa-Parlamentsvalg den 7. juni 2009, fordi de pågældende var optaget på valglisten ved Europa-Parlamentsvalget i 2004, eller de kan være optaget på valglisten på baggrund af en ansøgning herom i forbindelse med det forestående 2009-valg.

Sygehuset skal ikke i forbindelse med brevstemmeafgivningen afkræve de pågældende EU-borgere dokumentation for, at de er optaget på valglisten.

4. Nye regler om hjælp til brevstemmeafgivning

Reglerne om hjælp til stemmeafgivning blev ændret ved lov nr. 1347 af 19. december 2008. Herefter har *alle* vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen ret til at forlange, at hjælpen ydes af den person, som vælgeren selv har udpeget, når blot der samtidig medvirker en myndighedsperson. Dette gælder såvel ved stemmeafgivningen på valgdagen som ved brevstemmeafgivningen, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 2, 2. pkt. og § 61, stk. 4, 2. pkt., samt Europa-Parlamentsvalglovens §§ 25 og 26.

Lovændringen har bl.a. medført **ajourføring af ministeriets bekendtgørelse om brevstemmeafgivning på sygehuse**, der som ovenfor nævnt er vedhæftet dette brev som bilag.

Bekendtgørelsen fastlægger i kap. 6 bl.a., at den fornødne hjælp i tilfælde, hvor vælgeren ved brevstemmeafgivning har udpeget en personlig hjælper, skal ydes af hjælperen og stemmemodtageren i forening. Det fastsættes dog – som et supplement hertil – at det altid er stemmemodtageren, der sikrer sig vælgerens identitet, giver vælgeren vejledning m.v. og attesterer stemmeafgivningen på følgebrevet. Det skyldes, at disse opgaver er myndighedsopgaver.

Som en følge heraf fastsættes, at hjælperen underskriver følgebrevet på vælgerens vegne, hvis vælgeren skal have hjælp hertil, da den, der underskriver følgebrevet, ikke samtidig bør attestere. Hvis dette ikke er muligt, underskriver den anden stemmemodtager følgebrevet på vælgerens vegne. Det følger heraf, at selv om den fornødne hjælp alene skal ydes af den ene af stemmemodtagerne, må den anden stemmemodtager fortsat være til stede i stemmelokalet bl.a. af hensyn til, at vedkommende kan træde til og underskrive følgebrevet, hvis hjælperen ikke magter denne opgave.

5. Fortegnelse over opstillingsberettigede partier

- ./.
- Til brug ved brevstemmeafgivningen vedhæftes en fortegnelse over de partier, der pr. 17. februar 2009 er opstillingsberettigede til Europa-Parlamentsvalg, og de bogstavbetegnelser, som disse er tildelt. Denne fortegnelse er tillige den endelige fortegnelse, idet ministeriet ikke siden har modtaget anmeldelse af nye partier inden fristen herfor udløb søndag den 12. april 2009 kl. 12.

Sygehuset skal sørge for, at denne fortegnelse er tilgængelig for vælgerne ved brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse.

En **fortegnelse over partierne med adresser og telefonnumre** m.v. kan hentes på Indenrigs- og Socialministeriets hjemmeside:

http://valg.vfm.dk/partierogkandidater/opstilling_partier_oplysning/Sider/Start.aspx.

En **fortegnelse over kandidaterne til Europa-Parlamentsvalget i Danmark** vil blive gjort tilgængelig på Indenrigs- og Socialministeriets hjemmeside

(<http://valg.vfm.dk/valg/europavalg/kandidater/Sider/Start.aspx>), **hurtigst muligt efter mandag den 11. maj 2009**, idet det bemærkes, at fristen for at indlevere kandidatlistene udløber den 10. maj 2009. Det vil, så vidt dette er muligt, være hensigtsmæssigt, at en udskrift af denne fortegnelse anvendes ved den brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalget, der finder sted, når fortegnelsen er tilgængelig.

6. Temaet for folkeafstemningen om ændring af tronfølgeloven

Som nævnt ovenfor afholdes der samme dag folkeafstemning om ændring af tronfølgeloven.

- ./ Til brug for brevstemmeafgivningen vedhæftes en skrivelse fra Statsministeriet om temaet for folkeafstemningen. Det vil være hensigtsmæssigt, så vidt dette er muligt, at en udskrift af denne skrivelse anvendes ved brevstemmeafgivningen til folkeafstemningen om ændring af tronfølgeloven.

Temaet for folkeafstemningen er en ligestilling mellem kønnene i forhold til arveret til tronen. Tronfølgeloven giver i dag mænd fortrinsret til at arve tronen. Med forslaget ligestilles mænd og kvinder, så det er det ældste barn, der arver tronen, uanset om det er en dreng eller en pige. Er man enig i forslaget, skal man sætte kryds ved "ja". Er man ikke enig i forslaget, skal man sætte kryds ved "nej".

Med venlig hilsen

Nicoline Nyholm Miller
Valgkonsulent